

# BULLETIN

SLOVENSKEJ PSYCHOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI  
pri  
SLOVENSKEJ AKADEMII VIED

BRATISLAVA

1961

5



BULLETIN

Slovenskej psychologickej spoločnosti SAV, Bratislava  
č. 5

O B S A H

	str.
Zpráva o valnom zhromaždení ČSPS 11. IV. 1961 v Bratislave . . .	1
Zpráva o valnom zhromaždení SPS 10. VI. 1961 v Žiline . . . . .	3
Činnosť výboru SPS za I. polrok 1961 . . . . .	4
Zprávy o činnosti oblastných skupín za I. polrok 1961 . . . . .	5
Zpráva a rezolúcia o celoštátnom seminári o otázkach profesionálnej orientácie . . . . .	8
Sympóziu o problémoch ťažkovychovateľnej mládeže 10. VI. 1961 v Žiline . . . . .	13
Zpráva o filozofických seminároch skupiny pedagogika-psychológia na FFUK . . . . .	16
Rezolúcia z pracovnej porady o užití psychológie v ekonomike	17
Školské psychologické poradne . . . . .	20
Obhajoby kandidátskych hodností . . . . .	20
Návštevy zo zahraničia na pracoviskách . . . . .	21
XIV. medzinárodný kongres aplikovanej psychológie v Kodani Kováč	21
Poznatky zo študijnej cesty v Poľsku - Striženec . . . . .	22
Technické vybavenie psychologických pracovísk v NDR-Valter .	26
Najnovšie publikácie z psychológie v ČSSR . . . . .	26
Publikácie z psychológie v Poľsku v r. 1960-1961 . . . . .	28



## Z p r á v a

o valnom zhromaždení Československej psychologickéj spoločnosti,  
ktoré sa konalo 11. IV. 1961 v Bratislave.

Rokovanie viedol I. námestník predsedu Čs. psychologickéj spoločnosti prof. Chmelař, člen-korešpondent ČSAV.

### P r o g r a m :

I. Správa o činnosti Spoločnosti od predchádzajúceho valného zhromaždenia 28. IV. 1960 - prof. dr. V. Tardy.

1. Predbežné prípravy I. celoštátneho sjazdu čs. psychológov. Termín konania sjazdu sa určil na december 1961. Sjazd sa má zaoberať najmä ideologickými a metodologickými otázkami psychologickéj práce u nás.

2. Pracovné porady psychológov podľa jednotlivých sekcií Spoločnosti.

Sekcia ekonomickej psychológie usporiadala zasadnutie v novembri 1960 v Prahe za prítomnosti 200 účastníkov.

Sekcia pedagogickej psychológie usporiadala dva celoštátne semináre, a to o predmete pedagogickej psychológie a o problémoch učenia.

Ďalší seminár sa zaoberal otázkami profesionálnej orientácie, ktorý sa konal za širokej účasti odborníkov z príbuzných vied a z praxe.

Sekcia zdravotníckej psychológie usporiadala celoštátny seminár o netestových diagnostických metódach v spolupráci so sekciou teoreticko-metodickou a za účasti psychiatrov.

3. Príprava užšej pracovnej konferencie o využití psychológie v socialistickej spoločenskej praxi za účasti zahraničných zástupcov.

4. Vydávanie ďalších čísiel Zpráv Čs. psychologickéj spoločnosti (č. 2. a 3.).

5. Príprava Sborníka materiálov z II. pracovnej konferencie čs. psychológov, konanej v r. 1959. Sborník má vyjsť r. 1962.



• Ďalej sa rozširovala členská základňa Spoločnosti. Počet členov vzrástol v minulom období zo 148 na 205.

7. Ďalej sa rozvíjala práca v oblastných skupinách.

8. Zpráva o hodnotení časopisu Československá psychologie. V zpráve sa uviedli informácie o výsledkoch hodnotenia v VI. sekcii ČSAV, o rozšírení redakčnej rady a organizácii práce redakčnej rady.

Vcelku sa úlohy Čs. psychologickej spoločnosti, ktoré boli plánované, splnili, niektoré celkom, plnenie niektorých pokračuje v roku 1961. V minulom období sa prejavila účelnosť organizovaných foriem Spoločnosti; boli vyplnené plánovitou prácou. Veľký význam má zapájanie stále väčšieho počtu psychológov do aktívnej práce Spoločnosti.

II. Dr. J. Daniel predniesol zprávu o činnosti Slovenskej psychologickej spoločnosti.

III. Prerokovala sa zpráva o hospodárení Spoločnosti za rok 1960, predbežný rozpočet na rok 1961 a revízná zpráva.

IV. Doplňujúce voľby do ústredného výboru.

Odstupujúci členovia: J. Hlavsa

doc. dr. Mavháč

dr. J. Koščo

Zvolení za nových členov:

dr. B. Bárta

dr. J. Koščo

dr. J. Daniel

Ďalej bol kooptovaný za člena výboru dr. J. Srnec, ktorý t.č. zastupuje chorého doc. dr. Konečného.

V. Plán spoločnosti - činnosť na rok 1961. Návrh plánu predniesol prof. dr. V. Tardy. Návrh bol schválený.

VI. K činnosti Spoločnosti odzneli tieto pripomienky:

a) sledovať realizáciu konkrétnych opatrení obsiahnutých v rezolúcii seminára o profesionálnej orientácii,



- b) znovu žiadať o prijatie Čs. psychologickéj spoločnosti za člena medzinárodných psychologických asociácií,
- c) plánovite zabezpečovať účasť čs. psychológov na zahraničných medzinárodných kongresoch a sympóziách,
- d) ešte väčšou mierou sa starať o sústavné dodávanie zahraničných psychologických publikácií a o psychologickú dokumentáciu,
- e) zaoberať sa otázkou potreby zvýšiť počet poslucháčov psychológie a systemizovaných miest odborných psychológov, aby to zodpovedalo potrebám rozvoja a úlohám našej socialistickej psychológie,
- f) usilovať sa o doplnenie a dobudovanie našich výskumných psychologických pracovísk,
- g) starať sa o rozšírenie publicity, aby sa mohli vydávať dizertačné, habilitačné práce a pod.

Spracované podľa zápisu, ktorý urobila dr. V. Bokorová.

### Z p r á v a

o valnom zhromaždení Slovenskej psychologickéj spoločnosti, ktoré sa konalo 10. VI. 1961 v Žiline.

Valné zhromaždenie sa konalo v sídle stredoslovenskej oblasťnej skupiny, podľa rozhodnutia výboru Slovenskej psychologickéj spoločnosti, aby sa aj touto formou prehĺbovala spolupráca a kontakt medzi orgánmi Spoločnosti a členstvom a medzi členmi navzájom.

Valné zhromaždenie viedol predseda výboru SPS doc. dr. M. Bažány.

Zprávu o činnosti SPS a jej výboru od posledného valného zhromaždenia predniesol doc. dr. M. Bažány.

Po zpráve bola diskusia, v ktorej členovia schválili činnosť Spoločnosti a vyjadrovali sa k niektorým otázkam.

S. dr. L. Košč žiadal, aby sa predsedom oblastných skupín posielali zápisnice zo schôdzí výboru, aby boli lepšie informovaní o všetkých podujatiach Spoločnosti.



Potom boli doplňujúce voľby do výboru. Namiesto odstupujúceho dr. Fr. Rudaša bol zvolený L. Ďurič za člena výboru.

V zmysle Stanov Spoločnosti bol do výboru kooptovaný ako zástupca pracoviska SAV dr. D. Kováč, C. sc.

## Z p r á v a

o činnosti výboru Slovenskej psychologickéj spoločnosti za I. polrok 1961

V I. polroku sa výbor zišiel na troch schôdkach. Zaoberal sa na nich predovšetkým otázkami zintenzívnenia práce tak odborných sekcií, ako aj oblastných skupín Spoločnosti. Sekcie aj skupiny si vypracovali pracovné plány, ktoré sa kontrolujú na výborových schôdkach. Zvlášť podrobne sa výbor zaoberal zintenzívnením práce Západoslovenskej oblastnej skupiny, ktorá už dlhší čas stagnuje.

Výbor, resp. sekretariát výboru aktívne spolupracoval pri usporiadaní celoštátneho seminára o profesionálnej orientácii a valného zhromaždenia Čs. psychologickéj spoločnosti, ktoré sa konalo 11. apríla 1961 v Bratislave. Najvýznamnejšou akciou v I. polroku 1961 bolo usporiadanie sympózia o ťažkovychovej mládeži, ktoré sa konalo 10. júna 1961 v Žiline. Výbor po prerokovaní tejto akcie poveril jej usporiadaním Stredoslovenskú oblastnú skupinu v Žiline. Pri tejto príležitosti sa konalo valné zhromaždenie Slovenskej psychologickéj spoločnosti.

Vzhľadom na to, že Sekcia klinickej psychológie nezabezpečila usporiadanie seminára o diagnostických metódach, akciu usporiada Katedra psychológie FF UK v zimnom semestri škol. roku 1961-1962 v spolupráci so Spoločnosťou.

Výbor sa zaoberal úrovňou prekladov niektorých publikácií z oblasti psychológie.

Výbor schválil týchto nových členov Spoločnosti:

ss. Belana, Bööra, Adamoviča, Čajku, Fábryovú, Požára, Saukuličovou.

Vykonala sa kontrola platenia členských príspevkov, pričom sa výbor uzniesol vyčiarknuť z členstva tých, ktorí nebudú mať zaplatené členské za minulé roky.

J. Daniel, tajomník.



## Z p r á v y

o činnosti oblastných skupín Slovenskej psychologickéj spoločnosti za I. polrok 1961.

### Stredoslovenská oblastná skupina:

Dňa 21. marca 1961 konala sa schôdzka skupiny, na ktorej sa diskutovalo o vzťahu fyziológie VNC a psychológie na základe práce S. Menerta: "Fyziologické základy logického myšlení". Uvedený referát predniesol L. Ďurič.

Ďalej sa konali dve schôdze skupiny (23. a 24. mája 1961) pri príležitosti návštevy prof. A. V. Kruteckého, ved. laboratória psychológie schopností na Psychologickom ústave APV, Moskva.

Prof. A. V. Kruteckij predniesol dva referáty:

1. Psychologické základy výchovy žiakov v pracovnom procese na školách v SSSR a 2. Štúdium a rozvoj schopností žiakov v SSSR.

M. Bandžejová,  
tajomníčka skupiny

### Stredoslovenská oblastná skupina:

V I. polroku 1961 uskutočnila stredoslovenská oblastná skupina SPS v Žiline 3 pracovné schôdzky a 2 sympóziá. Na pracovnej schôdzke dňa 12. I. 1961 prednášal I. Meriač, prom. psychológ z Rajeckých Teplíc, na tému: Činnosťná terapia, teoretické východiská. I. Šípoš referoval o priebehu a programe Celostátnej konferencie psychológov, pracujúcich v priemysle a doprave, ktorá sa uskutočnila dňa 28.-30. novembra 1960 v Prahe. Dr. L. Košč referoval o programe Medzikrajského (moravsko-slovenského) pedopsychiatrického seminára, ktorý sa uskutočnil dňa 26. novembra 1960 v Psychiatrickej liečebni v Šternberku na Morave.

Na pracovnej schôdzke dňa 17. III. 1961 prednášal dr. L. Košč na tému "Predpoklady a možnosti psychoterapie" a I. Šípoš na tému "Eysenckov prístup k psychológii osobnosti".

Na ďalšej pracovnej schôdzke uskutočnila sa panelová diskusia o aktuálnych otázkach výchovy inadaptných detí na školách. Diskusiu uviedla V. Rojková, prom. psych., teoretickou prednáškou Príčiny a prejavy inadaptného chovania mládeže a prof. L. Košč niekoľkými podrobnými kazuistikami z JSS v Rajci. Diskusia bola veľmi bohatá a podnetná.



Dňa 26. V. 1961 v spolupráci s Ústavom pre ďalšie vzdelávanie učiteľov v Žiline sme uskutočnili sympóziu o otázkach klinickej psychológie. Na prednášky sme pozvali prostredníctvom ÚOŠVU aj učiteľov z priemyslových a niektorých odborných učňovských škôl šilinskej oblasti. Prednášal dr. J. Křivohlavý, pracovník Výskumného ústavu bezpečnosti práce ROH z Prahy na dve témy: 1. Ekonomická psychológia - prehľad pracovnej oblasti a metodiky, 2. Psychologické otázky konštrukcie a zariadení strojov.

Dňa 10. júna 1961 sa uskutočnilo v Žiline sympóziu o psychologických problémoch ťažkovychovej mládeže, ktoré bolo spojené s celoslovenskou pracovnou schôdzkou a s valným zhromaždením SPS. Podrobná zpráva o sympóziu je uverejnená na inom mieste bulletinu.

Pracovné schôdzky prvého polroka činnosti oblastnej skupiny ukázali ďalší vzrast záujmu o činnosť SPS, čo je zjavné jednak z ďalšieho rozšírenia členstva oblastnej skupiny i so zjavne širšou účasťou členov na pracovných schôdzkach /na pracovnej schôdzke dňa 17. III. 1961 bolo prítomných 14 členov/, najmä ale z aktívnej účasti na práci skupiny, ktorá sa prejavila hlavne zvýšeným počtom nových prednášateľov, najmä z radov najmladších členov skupiny.

Na pracovných schôdzkach v prvom polroku sa urobili zásadné opatrenia pre plynulú činnosť skupiny aj v druhom polroku, ktorej ťažiskom bude plánované sympóziu o sociálnych vzťahoch u mládeže.

Dr. L. Košč,  
predseda skupiny

#### Východoslovenská oblastná skupina:

Zasadania východoslovenskej oblastnej skupiny sa konali podľa plánu. Na štyroch zasadnutiach odznelo 8 referátov, a to: 1 pôvodná práca, 2 súborné referáty z literatúry, 3 referáty zo sjazdov a školení a 2 referáty o výuke psychológie na Pedagogických inštitútoch v Prešove a v Košiciach.

Na januárovom zasadnutí dr. Hvozdiák predniesol pôvodnú prácu "Poruchy vo vzťahu žiakov k učebnej práci". Na základe vlastných výskumov autor vidí príčiny porúch k učebnému procesu v nedostatočne vypestovaných citových vzťahov ku škole. Tomuto



problému nevenuje mnohorozy dost' pozornosti ani škola ani rodina. V druhom referáte dr. Hornáková podala podrobnú zprávu o priebehu školenia psychologov pracujúcich v pediatrii. Koreferát predniesla E. Kordíková. Obidve účastníčky školenia vysoko hodnotili úroveň školenia i jeho organizáciu.

Marcové zasadnutie bolo venované otázkam výučby psychológie na Pedagogických inštitútoch. Dr. Fábryová z Pedagogického inštitútu v Košiciach a prom. psych. E. Šimová z Pedagogického inštitútu v Prešove referovali o náplni prednášok z vývoje j, všeobecnej a pedagogickej psychológie. Poukázali na objektívne ťažkosti, ktoré sú podmienené nedostatkom vhodných učebných pomôcok a aj na to, že poslucháči sú učivom preťažení, takže si nestačia pripravovať práce na seminárne cvičenia. Názornosť pri výučbe pokulháva, nakoľko nie sú pri inštitútoch zriadené experimentálne psychologické laboratóriá.

Na pracovnom zasadnutí, ktoré sa konalo v apríli, predniesol dr. J. Bööer, psychológ na detskom oddelení Psychiatrickej kliniky v Košiciach, súborný referát na tému Vzдорovitost' u detí. Význam tejto práce je najmä v tom, že autor rozviedol názory tradované literatúrou na vývoj vzдорovitosti.

Dr. J. Hvozdiík referoval o priebehu konferencie o profesio-nálnej orientácii, ktorá sa konala v Bratislave.

Posledné zasadnutie sa konalo v júni, na ktorom dr. Bööer predniesol referát o rozvoji schopností v prednáške na tému "So-ciálne a biologické v psychike človeka".

Prom. psych. Š. Bednárík podal obsiahlu zprávu o IX. psy-chiatrickej konferencii v Karlových Varoch.

Ku každému odznelému referátu bola živá diskusia. Na za-sadnutiach sa zúčastňuje priemerne 8-10 členov.

Dr. A. Stančák,  
predseda skupiny



V dňoch 10. a 11. apríla 1961 konal sa v Bratislave celoštátny seminár o otázkach profesionálnej orientácie, ktorý zvolal Psychologický ústav Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave za spolupráce Sekcie psychológie výchovy Čs. psychologickéj spoločnosti a Výskumného ústavu pedagogického v Bratislave.

Seminár otvoril vedúci Psychologického ústavu FFUK doc. dr. T. Pardel, ktorý v otváracom prejave poukázal na dôležitosť a aktuálnosť tejto problematiky.

Hlavný referát predniesol dr. J. Koščo z PÚ FFUK v Bratislave na tému "Úlohy a problémy profesionálnej orientácie v socialistickej spoločnosti". V referáte poukázal na dôležitosť výchovy k práci a k povolaniu v našich nových spoločenských podmienkach, najmä v spojitosti so spájaním školy so životom. V ďalšom charakterizoval obsah profesionálnej orientácie, jej hlavné úseky a problémy. Z hľadiska metodického rozčlenil ich do piatich úsekov, ktoré tvoria celok: 1. všeobecná výchova k povolaniu, 2. profesionálna a školská informácia, 3. profesionálna konzultácia, 4. spolupráca pri rozmiestňovaní a zaraďovaní absolventov ZŠ do povolania alebo na ďalšie štúdium, 5. profesionálne adaptácie. V závere hovoril o problémoch organizácie profesionálnej orientácie v celoštátnom meradle.

Ako druhý referoval dr. O. Blaškovič z Výskumného ústavu pedagogického v Bratislave. V referáte zhrnul doterajšie skúsenosti a problémy práce poradcov pre výchovu a voľbu povolania na ZŠ a ukázal na konkrétne možnosti jej zlepšenia a perspektívy ďalšej práce.

Doc. dr. T. Pardel z Katedry psychológie v Bratislave referoval o návrhu nadstavbovej odbornej prípravy poradcov pre voľbu povolania a výchovné poradenstvo na ZŠ.

Z. Vilikus z Technicko-organizačného výskumného ústavu strojírenství v Prahe a dr. J. Daniel z Psychologického laboratória SAV v Bratislave vo svojich referátoch hovorili o problémoch profesionálnej orientácie v podmienkach mechanizovanej a poloautomatizovanej výroby s perspektívou rýchle postupujúcej automatizácie.

Prof. dr. V. Příhoda z FFUKU v Prahe referoval na tému "Přízpůsobení vyučování a výchovy věkovým zvláštnostem". Vo



svojim referáte sa však dotkol aj otázok, ktoré nesúviseli so za-  
sevaním semináru.

Dr. O. Kolaríková z Dětské psychologické poradny z Brna  
predniesla referát na tému "Osobnosť a povolání".

Výsledkami prieskumov pracovnej a záujmovej činnosti a  
postojov k povolaniu zaoberali sa vo svojich referátoch prof.  
dr. pedag. vied A. Jurovský, dr. M. Bažány C. Sc., K. Adamovič,  
prom. psych. z Psychologickej výchovnej kliniky v Bratislave, ako  
aj dr. M. Schürer z Dětskej psychologické poradne v Brne.

Dr. L. Štejgerle z Katedry pedagogiky a psychológií Brne  
hovoril vo svojom referáte o potrebe výchovy k povolaniu.

Dr. J. Křivohlavý z Výskumného ústavu bezpečnosti práce  
ROH v Prahe vo svojom referáte venoval pozornosť otázkam zámerne  
riadeného rozmiestšovania mladistvých pracovníkov, ako aj spôso-  
bom zisťovania charakteristík diferencujúcej skupiny ľudí s vy-  
sokou a nízkou nevhodnosťou.

Dr. L. Šulc z Výskumného ústavu pedagogického v Prahe sa  
vo svojom referáte zmienil o rade aktuálnych otázok, ako využívať  
obsah výchovnej a vzdelávacej práce našej školy pri výchove k po-  
volaniu a jeho voľbe. Zaoberal sa tiež hodnotením práce poradcov  
na pokusných školách v Čechách a na Morave.

J. Ondrejka, prom. psych. zo Správy Bratislavskej dráhy  
predniesol príspevok, v ktorom hovoril o potrebe profesionálno-  
orientačného poradenstva pre výber a prípravu niektorých profe-  
sií v doprave.

MUDr. M. Nová a MUDr. J. Hubač z Ústavu hygieny práce a  
chorôb z povolania v Bratislave vo svojich referátoch poukázali  
na dôležitosť poznania otázok náročnosti jednotlivých povolání  
na psychické a fyziologické funkcie mladistvých.

V referátoch MUDr. Holuba - dr. J. Švancar z Krajskej  
detskej nemocnice v Brne, V. Andrysíkovej, prom. psych. z Psy-  
chiatrickej liečebne v Opave, C. Lukavského, prom. psych. z  
Krajskej nemocnice tuberkulózy v Ústí n/L., nastolil sa celý rad  
špecifických problémov výchovy k povolaniu u telesne alebo men-  
tálne narušenej mládeže. Naznačili sa tiež možnosti, ako riešiť  
tieto otázky v rámci ústavného liečenia a po ňom.

V diskusii vystúpili: člen-korešpondent ČSAV prof. V. Chme-  
lař, doc. MUDr. F. Janda, M. Peterka, dr. B. Bárta, dr. D. Kováč,  
dr. J. Sedlák, V. Volfová, doc. E. Holas, Z. Vilikus.



Doc. dr. E. Helas v záverečnom hodnotení seminára vyzdvihol jeho teoretickú a organizačnú úroveň. Seminár umožnil nadviazať kontakt výskumných pracovníkov s pracovníkmi v praxi. Seminár upozornil na nutnosť riešenia problémov profesionálnej orientácie u nás.

Rezolúcia s pracovnej porady o profesionálnej orientácii

V dňoch 10. - 11. apríla 1961 zišli sa československí psychológovia s učiteľmi našich škôl, pracovníkmi katedier pedagogiky našich vysokých škôl, s lekármi, s pracovníkmi v priemysle, so zástupcami plánovacích inštitúcií Ministerstva školstva a kultúry, ako aj Odboru školstva a kultúry Slovenskej národnej rady. Na pracovnej porade sa oboznámili s terajším stavom a úlohami výchovy k povolaniu a jeho voľbe v našej spoločnosti.

Uznesenie ÚV KSC a vlády o tesnom spojení školy so životom, vychádzajúc z potrieb súčasnej etapy vývoja našej spoločnosti, vysoko vyzdvihuje dôležitosť výchovy k práci a povolaniu. Výchova k práci a povolaniu sa stáva organickou súčasťou celkovej starostlivosti našej spoločnosti o všestranný rozvoj našich žiakov v priebehu celej výchovno-vzdelávacej práce. To je zásadná zmena nielen vzhľadom na to, čo bolo v posledných rokoch na našich školách, ale najmä vzhľadom na to, ako sa riešia tieto otázky v kapitalistických krajinách. Táto zmena vyplýva predovšetkým zo spoločensko-ekonomických, ideologických a kultúrnych úloh daných našou cestou ku komunizmu. Naliehavo vystupuje potreba pomôcť mladým ľuďom a ich rodičom, aby vážnu životnú otázku voľby povolania riešili v súlade so záujmami a schopnosťami žiaka, ako aj s požiadavkou harmonického rozvoja osobnosti človeka.

Napriek tomu, že na mnohých našich školách sú učitelia, ktorí sa už niekoľko rokov spontánne zaoberajú otázkou výchovy k povolaniu a pracovným rozmiestňovaním žiakov, doteraz sa veľmi málo rozpracovali vlastné špecifické otázky výchovy k povolaniu ako v praxi našej školy, tak aj v teórii psychológie a pedagogiky.

Socialistická profesionálna orientácia sa výrazne odlišuje od kapitalistickej svojou snahou aktívne vytvárať, pretvárať a rozvíjať na základe psychologického poznania záujmy, schopnosti a postoje žiakov vzhľadom na povolanie a jeho voľbu.

Účastníci porady sú toho názoru, že v našich podmienkach

na ná P  
stranní  
zach ži  
od náho  
nu, aby  
pálnejš  
triedne  
šich po  
táciu  
kov me  
ktoré  
šit' ot  
nej ad  
i prak  
krem  
nu, d  
ná di  
a jeh  
máme  
dôkla  
že i  
prost  
psych  
opri  
proc  
víja  
prac  
Pre  
zač  
vé  
ma  
že  
po



... na profesionálna orientácia zamerat' na systematickú a vše -  
... výchovu k povolaniu a k jeho voľbe, a to vo všetkých fá-  
... života mladých ľudí.

Profesionálna orientácia má oslobodzovať voľbu povolania  
od náhodnosti, živelnosti a starých predsudkov. Má viesť k to-  
... aby sa výchova k povolaniu a jeho voľba uskutočňovali racio-  
... realnejšie, ale i účelnejšie a spravodlivejšie než v  
... spoločnosti. Voľba povolania sa má uskutočňovať v na -  
... podmienkach uvedomele.

Účastníci porady sa zhodli na tom, že profesionálnu orien-  
táciu treba považovať za súbor teoretických princípov a poznat-  
kov metód a pracovných techník, ako aj organizačných opatrení,  
ktoré keď sa uplatnia v spoločenskom živote, pomôžu vedecky rie-  
šiť otázky výchovy k povolaniu, k jeho správnej voľbe i počiatoč-  
nej adaptácii na povolanie.

Takto chápaná profesionálna orientácia sa pri teoretickom  
i praktickom riešení problému opiera o viaceré vedné odbory. O-  
krem psychológov a pedagogiky aj o ekonómiu, fyziológiu, hygie-  
nu, dospelé lekárstvo a iné vedné disciplíny. No základná ved-  
ná disciplína, o ktorú sa úspešné riešenie výchovy k povolaniu  
a jeho voľbe opiera, je psychológia. Nejde tu len o to, že ak  
máme žiakov vychovávať k správnej voľbe povolania, musíme ich  
dôkladne poznať po psychickej stránke, ale ide tu o skutočnosť,  
že i pedagogické pôsobenie, kultúrne, spoločenské a rodinné  
prostredie a pod. vplývajú na žiakovu osobnosť prostredníctvom  
psychických mechanizmov. Proces výchovy k povolaniu musí sa  
oprieť o vedeckú psychologickú analýzu jednotlivých psychických  
procesov a celej osobnosti žiaka.

Tým si vysvetlíme aj iniciatívu, ktorú na tomto úseku vy-  
víjali a vyvíjajú psychológovia a psychológia.

Keď sa má takto koncipovaná profesionálna orientácia v  
praxi úspešne rozvinúť, je potrebné ju najprv preveriť pokusne.  
Preto sa na základe 21/60 uznesenia kolégia ministra školstva  
začali na 30 pokusných školách v škol. roku 1960/61 rozvíjať no-  
vé formy výchovy k povolaniu.

I pri všetkých počiatočných ťažkostiach /organizačné a  
materiálové nedostatky zabezpečenia práce poradcov/ sa ukazuje,  
že myšlienka poveriť koordináciou výchovného pôsobenia k voľbe  
povolania špeciálneho pracovníka z radov učiteľov sa ukázala



správna a užitočná. Zatiaľ však popri niektorých dobrých výsledkoch sú v tomto smere aj mnohé nedostatky /empirizmus, improvizovanosť, nárazovosť/. Ak chceme vychovať komunistického človeka, treba tieto chyby urýchlene odstraňovať.

Ukázalo sa nevyhnutným zabezpečiť postavenie poradcov na školách a zabezpečiť ich prácu materiálne. Bude treba zabezpečiť pre týchto pracovníkov úľavu v niektorých doterajších povinnostiach, aby sa mohli viac venovať poradenstvu, a zabezpečiť ich finančné odmeňovanie. Predovšetkým ale treba zabezpečiť ich ďalší odborný rast, najmä v oblasti psychológie.

Bol podaný predbežný plán štúdia učiteľov-poradcov na univerzitných katedrách psychológie. Tento študijný plán sa bude ďalej rozširovať a zdokonaľovať. Súčasne treba zriadiť pri niektorom psychologickom pracovisku v ČSSR centrálné koordinačné oddelenie, ktoré by vedecky skúmalo problémy profesionálnej orientácie, priebežne sledovalo výsledky práce psychologických poradcov na školách, analyzovalo a zovšeobecňovalo tieto výsledky, pomáhalo poradcov metodicky, zabezpečovalo ich potrebnými materiálmi a koordinovalo výskum všetkých pracovísk, ktoré by sa zúčastňovali na vedeckom riešení otázok profesionálnej orientácie.

Diskusia ukázala, že perspektívne treba pripravovať poradcov aj na to, aby sa aktívne zúčastňovali a spolupracovali na riešení ďalšej psychologickéj problematiky na školách, a to predovšetkým pri náprave a prevencii detských deficilít.

Súčasne s rozširovaním počtu poradcov pre výchovu k povolaniu bude nutné budovať v jednotlivých okresoch výchovno-psychologické poradne, podľa skúseností dnes už existujúcich výchovných psychologických kliník a detských psychologických poradní. Tieto poradne by spolupracovali s poradcami na školách a riešili by obťažnejšie prípady detských deficilít.

Účastníci porady dospeli jednomyselne k názoru, že pracovná porada bola zdarilým začiatkom spolupráce psychologov s učiteľmi, lekármi a zástupcami priemyslu v otázkach výchovného poradenstva, ktoré sa musí stále viac opierať o vedecké poznanie a komplexný prístup rôznych odborníkov.

Pre ďalší úspešný rozvoj zdrave začatej práce v oblasti profesionálnej orientácie a psychologickéj starostlivosti vôbec je nevyhnutné, aby sa rozvinula užšia spolupráca Československej psychologickéj spoločnosti a psychologov s predstaviteľmi pedagogickej teórie a praxe, ďalej s centrálnymi úradmi, najmä s

Ministerstvo  
zložkami vý  
s ROH a poč  
chovne pora  
počet vysok  
treba znova  
vyšší poč  
Záve  
len vtedy ú  
poznání. Na  
radenských  
by priam  
hlbšieho po  
tický vzťah  
šho a hlbš  
pomocou spi  
o psycholo  
ného s val  
pri SAV, k  
Úvo  
núť v skra  
sa ona jav  
tom na ter  
rapeutické  
tú skutoč  
na skutoč  
/v prieme  
ty/ a že  
pozornost  
Dr  
"Problema  
ktorý us  
podľa kt  
chronick  
/včítane



Ministerstvom školstva a kultúry, s plánovacími komisiami, so zložkami výrobných ministerstiev, Ministerstva pôdohospodárstva, s ROH a pod.

Na zabezpečenie rozvoja profesionálno-orientačnej a výchovne poradenskej činnosti je tiež nevyhnutné plánovať väčší počet vysokoškolských poslucháčov psychológie. Z toho dôvodu treba znova preskúmať potrebu absolventov štúdia psychológie a zvýšiť počet poslucháčov psychológie na filozofických fakultách.

Záverom treba zdôrazniť, že poradenstvo vo výchove má len vtedy úspech, keď ho budeme dôsledne budovať na vedeckom poznaní. Na druhej strane musíme pamätať na to, že sústava poradenských inštitúcií musí dostať takú organizačnú formu, ktorá by priamo na pôde poradenskej praxe zabezpečovala rozvoj stále hlbšieho poznania zákonitostí výchovného procesu. Ide o dialektický vzťah stáleho zdokonaľovania teórie prostredníctvom presnejšieho a hlbšieho poznania, ako aj ďalšieho zdokonaľovania praxe pomocou správnej teórie.

#### SYMPÓZIUM

o psychologických problémoch ťažkovychovateľnej mládeže, spojeného s valným zdromaždením Slovenskej psychologickej spoločnosti pri SAV, ktoré sa konalo dňa 10. júna 1961 v Žiline.

Úvodnú prednášku mal dr. L. Košč, ktorý sa pokúsil načrtnúť v skratke celú problematiku ťažkovychovateľnej mládeže, ako sa ona javí v súčasnej psychologickej literatúre. Poukázal pritom na terminologické nejasnosti, na problémy diagnostické, terapeutické, pedagogické, právne a preventívne. Pôdčiarkol najmä tú skutočnosť, že štatistické údaje svetovej literatúry ukazujú na skutočne zarážajúce percento symptómov ťažkovychovateľnosti /v priemere asi 30 % mládeže má aspoň jeden príznak inadaptivity/ a že si teda táto problematika zasluhuje naozaj výnimočnú pozornosť, a to najmä zo strany psychológie.

Dr. J. Hvozdík z Košíc predniesol prednášku na tému "Problematickí žiaci v škole". Uviedol v nej výsledky výskumu, ktorý uskutočnila Psychologická výchovná klinika v Košiciach, podľa ktorej v našej ťažkovychovateľnej populácii je asi 32,5 % chronických repetentov, asi 24,3 % epizodicky neprospievajúcich /včítane encefalopatií/, asi 10,5 % neurotikov, 20,3 % detí s



poruchami sociálnych vzťahov a asi 12,4 % detí s parciálnymi defektami, ako sú defekty zmyslových orgánov a pod. Každú skupinu ťažkovychovatelných prednášateľ podrobne charakterizoval, naznačil problematiku etiológie, psychodiagnostiky, výchovy i prevencie defektov v jednotlivých skupinách s konkrétnym prihliadnutím k praxi, aká sa v týchto oblastiach uskutočňuje v práci Psychologickej výchovnej kliniky v Košiciach.

Prednášku na tému "Kauzalita a likvidácia útekov v začínajúcom detskom domove" predniesla prom. pedagogička I. Vaňková. Prednášajúca ako vedúca ODD v Bratislave rozvinula v prednáške problematiku útekov z detských sociálnych zariadení a na základe vlastných skúseností poukázala na jej najzávažnejšie príčiny a na možnosti jej prevencie a likvidácie. Poukázala na prednosti, ale aj na nedostatky moderných a komfortne vybavených detských domovov s poukazom na priaznivé sociálno-psychologické podmienky sociabilizácie mladistvých bezprízorných, v akých prevádzkal prevýchovu A. S. Makarenko.

Kazuistické zdelenie dr. C. Sc. R. Škodovej z PL z Pezínka o zaujímavom prípade folie á deux dvoch maloletých chlapcov, monozigodných dvojčat, ktorí boli liečení na psychiatrii s dg. monosymptomatická neuróza na hranici s psychózou, bolo veľmi podnetné, najmä v tom zmysle, že ukazovalo na potrebu brať do úvahy /pri diagnostike o pri liečbe/ exogénne momenty, ktoré mali prvý pohľad tak presvedčivo endogénne podmienené, ako tomu bolo v demonštrovanom prípade. Zdôraznila nutnosť komplexného medicínsko-psychologického prístupu k riešeniu každého prípadu ťažkovychovatelnosti u mládeže.

Prvú časť zasadania zakončil prof. I. Šípoš prednáškou "Činitelia ovplyvňujúci čestnosť konania žiakov". Jeho zdelenie sa opieralo o výskum čestnosti konania žiakov na troch školách pomocou na naše pomery vhodne modifikovaného Tuompovho experimentálneho prístupu. V experimente bol kladený dôraz na motiváciu konania odvolaním sa na socialistickú uvedomelosť žiakov. Výsledky konfrontoval referent s dátami o prospechu a s charakteristikami triednych učiteľov, pričom do popredia jasne vystúpila potreba objektívneho psychologického hodnotenia žiakovho konania. Výsledky výskumu referent doložil podrobnými štatistickými dátami vo forme tabuliek a grafov.

Po prednáške sa rozvinula diskusia ku všetkým uvedeným referátom.



V druhej časti pokračovalo sympóziom prednáškou JUDr. M. Gažu zo Žiliny "Príčiny zločinnosti mládeže". Prednášateľ ako viacročný predseda senátu pri súdení maloletých a mladistvých rozvinul v svojom príspevku právnú a trestnú problematiku ťažkovychovateľnosti mládeže a naznačil možnosti a podčiarkol nutnosť spolupráce súdov s medicínskymi a psychologickými inštitúciami v presne vymedzených smeroch, i keď sám ešte nemal možnosť overiť si prednosti takejto spolupráce v svojej sudcovskej praxi.

Na prednášku dr. Gažu vhodne nadviazala prednáška dr. L. Košča "Delikvencia a oligofrénia", v ktorej referent na podklade štúdia literatúry i vlastných skúseností poukázal na problematičnosť kauzálneho vzťahu medzi defektom mentálnych schopností a delikvenciou mládeže. Poukázal na nesprávnosti prístupu k výskumu delikvencie v relácii k mentálnym defektom a pokúsil sa vyhraničiť jasné stanovisko k tejto otázke zo strany psychológie.

Záverom sympózia referoval MUDr. I. Žucha zo Žiliny "O ťažkovychovateľnosti mládeže ako medicínskom probléme". Poukázal na častý anatomicko-fyziologický substrát porúch správania sa v detskom vývojovom období. Rozviedol najmodernejšie teórie funkcionálnych porúch VNČ, najmä teóriu o centrefalickom systéme mozgového kmeňa a dôsledkoch vyplývajúcich z tejto teórie pre správny neurologický, psychiatrický i psychologický prístup k riešeniu defektov správania sa. Charakterizoval potom niektoré konkrétne formy floridných i latentných porúch s jasnou somatickou etiológiou. Postuloval preto komplexnosť prístupu, v ktorom medicínska diagnostika i terapia musí mať zásadný podiel.

Po diskusii, ktorá sa týkala hlavne právnych a medicínskych problémov, súvisiacich s otázkou deficility mládeže, predseda SPS dr. C. Sc. M. Bažány zhodnotil priebeh sympózia ako veľmi zdarilého podujatia. Podal návrh, aby vedenie Stredoslovenskej oblastnej skupiny SPS usporiadalo každoročne sympóziom o tejto problematike, aby sa takéto sympóziá stali tradičným podujatím žilinských psychológov. Okrem toho predseda podal návrh, aby sa vydali, aspoň vo forme rotovanej brožúry, materiály z tohto sympózia, pričom poveril dr. M. Jurču ako referenta pre tlačové otázky vyjednaním materiálov zo sympózia so Štátnym pedagogickým nakladateľstvom v Bratislave.



Správa o filozofických seminároch skupiny pedagogika-psychológie  
na Filozofickej fakulte UK v roku 1961

Vzhľadom na potrebu sústavného riešenia filozofických otázok špeciálnych vied organizujú sa na Filozofickej fakulte UK dva-krát ročne filozofické semináre podľa jednotlivých odborných a vedeckých pracovísk fakulty. Určitá filozofická problematika odpovedajúca a aktuálna pre daný vedný odbor sa predkladá, rieši a prediskutováva na základe jej dlhšieho sledovania pracovníkmi príslušných katedier. Okrem interných pracovníkov sa prizývajú na zasadnutia seminárov aj odborní pracovníci z iných pracovísk.

Pracovníci katedry pedagogiky, katedry psychológie a Psychologického ústavu organizovali spoločne v roku 1961 dva semináre.

Prvý deň 9. II. 1961 na tému "Gnozeologické základy predstavby nášho školstva", druhý deň 23. júna 1961 na tému "Niektoré aktuálne filozofické otázky psychologickéj teórie osobnosti".

Na prvom seminári, zameranom viac na otázky súčasnej pedagogickej teórie a praxe, predniesol hlavný referát prof. dr. T. Tajčík na tému "Otázky spojenia teórie a praxe vo výchovnovzdelávacom procese". Vo svojom referáte poukázal na marxisticko-leninské učenie o význame praxe pre ľudské poznanie a o pomere teórie a praxe, na osobitosť poznávacieho procesu vo vyučovaní, na zásadu jednoty teórie a praxe v pedagogike, všimol si vplyvu spojenia spoločenskej praxe s výukou a výchovou na predstavbu metódy výchovnovzdelávacej práce, poukázal na vplyv pragmatizmu na pedagogickú teóriu a prax a rozobral aj vzťah teórie a praxe v pedagogickom výskume. V kooreferátoch, ktoré riešili niektoré konkrétne problémy dôležité z hľadiska pedagogickej praxe, hovoril doc. dr. Bakoš o spoločenskej praxi a jej vplyve na formovanie mravného charakteru socialistického človeka, doc. Mátej o spojení teórie a praxe v socialistickej pedagogike, doc. dr. Hanzel o niektorých teoreticko-poznávacích problémoch predstavby vysokého školstva, doc. dr. Pardel o otázkach teoretického riešenia vzťahu vývinu a vzdelávania a ich uplatňovanie v praktickej výučbe a výchove, prom. ped. Ďurič o vzťahu prvej a druhej signálnej sústavy pri osvojovaní poznatkov.

Na druhom seminári mal hlavný referát doc. dr. Pardel na tému "Niektoré aktuálne filozofické otázky marxistickej teórie



osobnosti". Zameral sa hlavne na problém vekových osobností, ktorý podľa neho vyžaduje jednak výskum vývinových zákonitostí /teóriu psychického vývinu v ontogenéze/, jednak vyriešenie otázky vzájomného vzťahu vývinu a výchovy, najmä otázku formatívneho vplyvu výchovy. Rozviedol, ako môže pomôcť riešiť daný problém aplikácia teórie odrazu. V koreferátoch hovorili: dr. Maršálová a Hrašková o otázkach teórie premeny materiálneho v ideálne v marxistickej psychológii, pričom v tejto súvislosti poukázali najmä na Galperinovu teóriu interiorizácie, doc. dr. Bašáň, Požár a Bandžejová sa zamerali vo svojich koreferátoch na súčasné prístupy k vnímaniu z pozície teórie osobnosti, s. Boroš hovoril a princípe determinizmu v teórii osobnosti, pričom vystihol závislosť riešenia problému osobnosti od všeobecných teoretických hľadísk, z ktorých daný bádateľ vychádza, s. Kondáš si všimol filozofických aspektov v psychopatologickej teórii osobnosti, dr. Rudaš teoretických otázok umeleckej tvorby so zreteľom na osobnosť umelca v socialistickej spoločnosti a s. Kačáň ni naznačil niektoré otázky pedagogiky pri utváraní všestranne rozvinutej osobnosti socialistickeho človeka.

Po odznení koreferátov bola na obidvoch seminároch diskusia, ktorej sa zúčastnili aj prítomní externí pracovníci.

Dr. L. Maršálová

#### Resoluce z pracovní porady o užití psychologie v ekonomice

Ve dnech 28.-29.11.1960 sešli se českoslovenští psychologové pracující v oblasti ekonomické psychologie, s pracovníky výrobních závodů, dopravy i s pracovníky příbuzných vědních oborů. Na pracovní poradě se obeznámili s nynějším stavem využití psychologie v ekonomice a prodiskutovali možnosti další spolupráce na tomto úseku.

Unesení strany a vlády o 5LP kladou vysoké požadavky na výrobu a dopravu. Předpokladem jejich splnění bude jednak další rozvoj technických zařízení našich závodů, jednak další opatření spočívající ve zlepšení organizace pracovního procesu, ve zlepšení výrobního výcviku, jakož i ve vhodnějším rozmístování pracovníků za současného zvyšování péče o pracující, zvláště bezpečnosti práce. Účastníci porady konstatují, že i když se při



Řešení uvedených problémů již používá psychologických poznatků, je možno očekávat, že postupující mechanisace a automechanisace výroby bude klást podstatně vyšší požadavky především na psychologické vlastnosti pracovníků. Nové výrobní prostředky si budou dále vyžadovat nový vztah pracujícího člověka k nim, při jehož vytváření bude mít psychologie významnou úlohu. Celkově se tím zvýší požadavky jak na výzkum v oblasti ekonomické psychologie práce, tak i na důslednou aplikaci jeho poznatků v našem hospodářství a zvláště ve výrobní praxi.

Na úseku odborného vzdělání učňů účastníci pracovní porady konstatují, že byly již učiněny první kroky k uplatňování psychologických poznatků; je však třeba intesivněji zavádět psychologické vzdělání mistrů výrobního výcviku a ostatních pracovníků zajišťujících výchovu a výcvik učňovského dorostu. Dále je třeba zajistit spolupráci psychologů při vypracovávání učebních osnov a doporučuje se zřízení vzorných středisek pro výcvik a výchovu pracovního dorostu, kde by se v vhodném rozsahu využilo poznatků psychologie, pedagogiky, fyziologie a hygieny práce.

Pokud se týče bezpečnosti práce, je třeba urychlit přechod od starého úzkého zábranného pojetí bezpečnosti práce k novému, hospodárnějšímu pojetí ochrany pracovníka, zajišťujícímu optimální pracovní podmínky. Základem užití psychologie v bezpečnosti práce je třeba důsledněji učinit vztah mezi člověkem a výrobním prostředkem, docílit perspektivního a komplexního řešení otázek bezpečnosti práce. Jako jedno z prvních opatření se doporučuje započít se školením bezpečnostních techniků a inspektorů práce v těch otázkách psychologie práce, které mají základní význam pro jejich činnost. V praxi je nutno více využívat výsledků vědeckého výzkumu v oblasti bezpečnosti práce, dosažených na psychologických pracovištích výzkumných ústavů bezpečnosti práce ROH v Praze a Bratislavě.

V posledních letech se osvědčily psychologické metody i při zjišťování vlivů mechanizované a automatizované výroby na centrální nervový systém. Také zjištěných poznatků o vlivu různých toxických látek a fyzikálních škodlivin na nervovou soustavu je třeba využít při úpravě pracovních podmínek, jakož i při vypracování podkladů pro hygienické normy ve výrobní praxi. Účastníci považují za účelné, aby se uvažovalo o pověření některého státního projektového ústavu, aby se za spolupráce psycho-



fyziologů a hygieniků práce experimentálně soustavně zabý-  
vají řešením otázek pracovního prostředí..

Zvyšování nároků na pracujícího člověka nutně vyžaduje  
přesné rozmístění pracovníků s nejlepšími předpoklady pro  
úspěch v jednotlivých oblastech. Psychologii tedy připadá úkol  
stanovit požadavky jednotlivých pracovních oborů na pracující.  
K tomu patří také zjišťování psychologických zvláštností, které  
vedou k potřebě správného přemístování pracovníků.

Z některých koreferátů a diskusních příspěvků, zvláště z  
jedné pracovníků v průmyslu vyplynula důležitost řídicí práce pro  
úspěšné plnění úkolů další pětiletky. Ukazuje se, že z vědních  
disciplin je to právě psychologie práce, která může připravit  
pro zkvalitnění řídicí práce četné předpoklady.

Účastníci porady konstatovali, že v současné době se do  
našich závodů začíná zavádět funkce závodního psychologa. Při  
tom je třeba předejít živelnosti. V této pětiletce bude proto  
možno zřídit jenom menší počet pracovišť přímo v závodech, ale  
zato je třeba dobře je materiálně vybavit a pečlivě vybrat a  
připravit vhodné pracovníky. Je také nutné, aby rozvoj těchto  
pracovišť probíhal v úzké koordinaci resortních ministerstev,  
ekonomické sekce Čs. psychologické společnosti, universitních  
pracovišť psychologie a dalších ústředních výzkumných ústavů,  
ve kterých jsou začleněny speciální útvary psychologie. Pro ta-  
to pracoviště je nezbytné neustále vytvářet odborné vědní před-  
poklady na úrovni aplikovaného a základního významu.

Žádný z těchto úkolů nelze splnit, nebudeme-li mít dosta-  
tek odborných pracovníků-psychologů. Vzhledem k tomu, že jich je  
v současné době značný nedostatek, považujeme za účelné vyzvat  
závody, ve kterých se bude jevit řešení psychologických problé-  
mů jako zvláště naléhavé, aby zavedly závodní stipendia pro své  
pracovníky, kteří by formou řádného studia získali vysokoškolskou  
kvalifikaci v oboru psychologie. Kromě toho by počet řádných po-  
sluchačů psychologie měl být upravován podle rostoucích potřeb  
praxe. Na tuto okolnost je nutno upozornit také ministerstvo  
školy a kultury.

K předneseným referátům a výsledkům výzkumu se v diskusi  
vyjádřila celá řada techniků a ekonomů z našeho průmyslu, dopravy  
i pracovníků výzkumných ústavů. Diskuse ukázala, že otázky uve-  
šené na pracovní poradě jsou pro další rozvoj naší společnosti



...ní důležitá a bude proto pro jejich realizaci nutno vytvořit všechny předpoklady. V nejbližší době bude připravena pro nejdříve veřejnost informativní publikace o psychologii práce.

### Školské psychologické poradne

V školskom roku 1960-61 viedli pracovníci Psychologickéj výchovnej kliniky v Bratislave psychologické poradne na šiestich bratislavských školách. Poradne boli vytvorené v spolupráci so školskými odborami rád Obvodných národných výborov a známe ich pokus o praktické využitie psychológie na školách. Pracovníci kliniky viedli poradne po odbornej stránke. Nakoľko išlo o vykonávanie rôznych foriem psychologicko-poradenskej práce na školách, poradne nepracovali podľa prísne jednotného systému. V zásade mali tieto ciele:

- 1/ realizovať psychologické poznatky v škole
- 2/ poradenská pomoc pri riešení obťažných prípadov
- 3/ prednášková činnosť pre ZRPŠ a učiteľský zbor
- 4/ odborne psychologická pomoc učiteľom.

Jednoročná pokusná práca školských psychologických poradní sa zhodnotí a získané poznatky budú slúžiť pre ďalšie rozvíjanie týchto foriem psychologickéj práce na školách.

### Obhajoby kandidátskych prác z psychológie

Dňa 30. I. 1961 obhájila dr. R. Škodová kandidátsku prácu na tému "Liečba psychóz prostredím". Oponenti: prof. dr. V. Chmelář, člen korešpondent ČSAV, prof. dr. G. Pavlovič, doc. dr. Zdeněk Klime. Komisia: doc. dr. T. Pardel, prof. dr. I. Hrušovský, ak. A. Širácký, prof. dr. E. Guensberger, doc. dr. M. Bažány, dr. M. Jurčo, dr. D. Kováč, C. Sc., S. Dornič, C. Sc.

Dňa 3. júla 1961 sa konala pred vedeckou radou Psychologického laboratória SAV obhajoba kandidátskej disertačnej práce prom. psych. Antona Uherika, pracovníka Psychologického laboratória SAV, na tému: Kožno-galvanický reflex ako ukazovateľ procesov vyššej nervovej činnosti. Oponentami boli: prof. dr. Josef Linnert a doc. dr. Tomáš Pardel. Vedecká rada navrholá, aby menovanému bol udelený titul kandidáta psychologických vied.



Navštivy zo zahraničia na psychologických pracoviskách v Bratislave

Katedru psychológie a psychologický ústav FFUK navštívil 13. V. 1961 prof. Krutěckij, vedúci laboratória psychológie schopností Psychologického inštitútu v Moskve. Pracovníkov uvedeného pracoviska oboznámil s prácou vo svojom laboratóriu a predniesol prednášky na témy:

1. O schopnostiach a nadaní,
2. Psychologické základy, výchovy žiakov v pracovnom procese na školách SSSR.

5. VI. 1961 navštívil toto pracovisko dr. Bartha Lajos z Katedry pedagogickej Univerzity Eötvösa Lávándy z Budapešti.

Dr. Bartha navštívil tiež Výskumný ústav pedagogický, skupinu psychológie a defektológie. Ďalšími návštevníkmi Výskumného ústavu boli prof. dr. Gustavo Torroella, profesor ústavu psychológie z Kuby. Uvedené pracovisko navštívil 31. VIII. 1961.

Kiss Arpád bol privítaný na tomto pracovisku 13. IX. 1961 z Budapešti.

Psychologické laboratórium SAV navštívili prof. Krutěckij vedúci z Psychologického inštitútu v Moskve, dr. Gustavo Torroella z Kuby, dr. Bártha Lajos z Budapešti a psychologický pracovník Zétényi Elek z Psychologického laboratória v Miskolci.

S vedecko-výskumnou, poradenskou a reedukačnou prácou Psychologickej výchovnej kliniky sa oboznámili:

dr. Clauss Günther z Inštitútu pre psychológiu na Univerzite K. Marxa v Leipzigu, Jurij Idačkin z Inštitútu psychológie v Moskve, prof. Krutěckij, dr. G. Torroella, dr. Kiss z Budapešti a dr. Tyszlowa z Poľska.

Uvedených zahraničných hostí zaujímala najmä organizácia práce, metódy, ktoré sa na klinike používajú a dosiahnuté výsledky.

XIV. Medzinárodný kongres aplikovanej psychológie v Kodani

Bol v dňoch 13.-19. augusta 1961. Zúčastnilo sa ho 1413 delegátov z 31 štátov. Najpočetnejšie zastúpenie mali dánski /13/ a americkí /344/ psychológovia; československú delegáciu



tvorili: prof. dr. V. Chmelař, člen-korešpondent ČSAV, dr. D. Kováč, C. Sc. a dvaja psychiatri (doc. dr. J. Dobiáš a dr. O. Vlnař, C. Sc.); delegáti z krajín soc. tábora tvorili iba 1,8 % všetkých účastníkov.

Zámerom organizátorov kongresu (E.T. Rasmussen, prezident kongresu, G. S. Nielsen, generálny tajomník, ako aj prezídium Medzinárodnej asociácie aplikovanej psychológie na čele s M. S. Vitelesom) bolo v sympóziách, vyžiadaných prednáškach, referátoch a diskusných príspevkoch pretraktovať pokroky v prenikaní psychologickéj práce do pedagogickej, ekonomickej, psychiatrickej a kriminalistickej oblasti. Na rozdiel od predchádzajúcich kongresov veľký dôraz sa položil aj na súčasné pokroky teórie.

Na kongrese odznelo cca 200 príspevkov, medzi ktorými boli aj referáty oboch psychológov z ČSSR.

Kongres bol dobrou prehliadkou súčasného stavu psychológie v medzinárodnom meradle. Získané poznatky a skúsenosti sú pre ďalší rozvoj psychologickéj práce u nás veľmi podnetné.

O náplni, priebehu, výsledkoch a ich využití u nás sa bude hovoriť na októbrovej schôdzke Západoslovenskej odbočky Slovenskej psychologickéj spoločnosti. Informatívna zpráva vyjde v niektorom z prvých čísiel Čs. psychológie v r. 1962, kým niektoré teoretické otázky vyplývajúce z výsledkov kongresu so zreteľom na rozvoj psychológie u nás budú publikované v Psychologických štúdiách SAV, IV. r. 1962.

dr. D. Kováč, C. Sc.

### Poznatky zo študijnej cesty v Poľsku

Charakteristika súčasnej psychológie.

Terajší prudký rozvoj najmä aplikovanej psychológie sa v Poľsku začal v roku 1957. Na ilustráciu zvýšeného záujmu potreby a spoločenského významu psychológie, treba uviesť fakt, že dnes študuje psychológiu na troch univerzitách (Varšava, Krakov, Poznaň) spolu asi 400 poslucháčov, čo je vo veľkom nepomere s počtom vychovávaných psychológov u nás. Poľská psychologická spoločnosť má 10 oblastných skupín a asi 600 členov. Mnoho (aj mladších) vedeckých pracovníkov chodí na študijné pobyty do zahraničia (SSSR, USA, Francúzsko). Vychádzajú tri periodické publikácie:



Psychológia wychowawcza (štyrikrát ročne), Przegląd psychologiczny a Studia psychologiczna (jedenkrát ročne). Početné sú knižné publikácie, a to najmä z oblasti pedagogickej a klinickej psychológie. Objavuje sa tiež veľa prekladov základných diel od význačných autorov. Knižnice sú dobre zásobené súčasnou svetovou odbornou literatúrou.

Strediskami psychologického práce sú univerzity, Poľská akadémia vied (teoretická a výskumná činnosť) a rôzne terénne pracoviská (aplikovaná psychológia priemyslová, pedagogická a klinická). Charakteristickým znakom práce psychológov je to, že jeden pracovník pracuje súčasne na viacerých pracoviskách, čo je podmienené viacerými činiteľmi, ale čo má súčasne nepriaznivý vplyv na kvalitu práce a na možnosť sústrediť sa na jednu problematiku. Napr. monotematické zameranie psychologického výskumu na jednotlivých pracoviskách je pomerne zriedkavé. Laboratórne výskumy pomocou aparátov sú málo preferované a najmä na univerzitách psychologické laboratóriá majú skôr demonštračný charakter. Na Varšavskej univerzite výchova nových psychológov je zameraná na potreby praxe, a tak väčšina praktík z pedagogickej a klinickej psychológie sa uskutočňuje v teréne (jasle, detské domovy a pod.).

### Psychológia v praxi

Pre súčasnú psychológiu v Poľsku je charakteristické prenikanie psychológie do všetkých oblastí praktického života. Na teraz pracujú psychológovia najmä v oblasti školstva a zdravotníctva. Uvedieme tu aspoň niektoré možnosti u nás zatiaľ nevyužité alebo nedostatočne využité: záchytné stanice (rozmiestovanie detí do detských domovov na základe psychologického vyšetrenia), poradne pre profesionálnu orientáciu (spolu 20 v Poľsku), strediská pre výskum umeleckých schopností, poradne duševného zdravia (v každom vojvodstve), nápravné inštitúcie a väzenia.

Priemyselné podniky a niektoré ministerstvá prejavili veľký záujem o psychológiu práce. Požaduje sa najmä výber pracovníkov, aby sa odstránila vysoká fluktuácia kádrov. Vzrastá tiež záujem inžinierov o otázky psychológie. Celkove v priemysle, dopravě a spojoch pracuje asi 40 psychológov. Najväčšími strediskami sú Nová Huta v Krakove, pracoviská na železnici, Ústav



bezpečnosti práce vo Varšave, Inštitút pracovného lekárstva v Katowiciach. V tejto oblasti sa robí najmä výber pre dôležité povolania v závodoch, skúmajú sa príčiny nehôd, stanovujú sa psychofyziológické požiadavky pre niektoré povolania, robia sa kurzy a prednášky o psychológii práce pre vedúce kádre vo výrobe. Na niektorých pracoviskách sa robí i aplikovaný výskum. Napr. otázka vplyvu hluku na pozornosť v pracovnej situácii, metódy správnej signalizácie medzi robotníkmi a operátorom na mostovom žeriave, analýza kabíny žerjavu, nové zácvikové postupy v odevnom priemysle, komplexná analýza nehodovosti u rušňovodičov, výskum osobnosti baníka.

Úpravu a štandardizáciu psychologických pomôcok - testov, ktoré sa v Poľsku bežne používajú pri výbere, robí Kabinet psychometrie Poľskej akadémie vied. Z každého testu sa najprv pripraví experimentálne vydanie, ktoré sa overuje asi na 1000 osobách a až po niekoľkoročných skúsenostiach sa urobí jeho definitívna úprava. Z doteraz vydaných testov treba uviesť aspoň všeobecný klasifikačný test, testy reakčného času a znalosti nástrojov, pamäťovú škálu, sociometrický text.

#### Zameranie teoretického výskumu

Ako som už uviedol, teoretické otázky sa riešia najmä na katedrách psychológie. V popredí stoja otázky poznávacích procesov a osobnosť (napr. frustrácia, motivácia, semantická generalizácia, kombinačné schopnosti, myslenie vo vývinovom aspekte, morálne názory mládeže, výskum osobnosti pomocou kresieb, utváranie matematických pojmov, rozumenie rôznym textom atď.). Rovnaká pozornosť sa venuje aj problémom učenia a pamäti (tvorenie asociácií, retroaktívny útlm, čítanie technických výkresov, psychologické základy didaktiky, porovnávanie účinku prednášok a čítania z knihy).

Na Katedre experimentálnej psychológie vo Varšave uskutočňovaný výskum pomocou laboratórneho experimentu sa týka zisťovania typu vyššej nervovej činnosti v závislosti od druhu posilovania, pričom sa ukázalo, že výsledky nepotvrdzujú existenciu všeobecného typu vyššej nervovej činnosti.

Ústav experimentálnej psychológie pri Biologickom inštitúte Akadémie sa venuje najmä výskumu reakčného času (vplyv



prípravnej fázy, kvalita prípravného signálu, vedľajšie podnety, nácvik atď.). Aplikáciou teórie informácie v psychológii sa zaoberá J. Ekel (Varšavská univerzita). Skúmal, či všeobecné zákonitosti teórie informácie sa zhodujú s psychologickými zákonitostami a urobil rad experimentov na osvetlenie zhody subjektívnej pravdepodobnosti výskytu podnetu s objektívnou pravdepodobnosťou. V príbuznej oblasti stratégie myslenia pracuje J. Kozielecki. Potvrdil názory zahraničných autorov, že hypotéza postavená pokusnou osobou vplyva na ohodnotenie pravdivosti nasledujúcej situácie.

### Technické vybavenie laboratórií

Laboratóriá pri katedrách sú zväčša vybavené primeranými demonštračnými pomôckami (napr. rozsiahle súbory skúšok psychického vývinu detí) a okrem toho majú i niektoré náročné aparatúry na experimentálny výskum, ako napr.: trojkanálový myograf, galvanometer s atramentovým zápisom, elektrónkový chronoskop (údaje vo forme číslic), elektroencefalograf, polygraf s 10 písatkami, filmová a premietacia aparatúra, viac magnetofónov. Ústav pri Biologickom inštitúte má zvukotesnú komoru, automatické zariadenie pre podávanie podnetov, univerzálny prístroj na meranie reakčného času (možnosť zapojenia hlasového kľúča, fotobunky a osciloskopu). Terénne pracoviská okrem testov používajú pri výbere aparatúry na disjunktívny reakčný čas, supert Moedehe, aparát na skúšanie pozornosti, Piorrowského aparát na zisťovanie pracovného rytmu a pozornosti, Dolmanov aparát na odhadovanie vzdialenosti atď.

### Záver

Poľská psychológia úspešne preniká do všetkých oblastí života, pričom sa stretáva s pochopením u kompetentných činiteľov. Po metodologickej stránke však poľskí psychológovia zotrávajú často pri tradičných postupoch (testy). Na rozvoji psychológie v Poľsku majú značný podiel vedúci psychologickí pracovníci, ktorí bez prílišného opatrníctva dokázali zapojiť psychológiu do riešenia aktuálnych úloh súčasnosti.

C.Sc. Michal Stríženeč



Technické vybavenie psychologických pracoviškov v NDR

V dňoch 9.-30. IV. 1961 vykonal som študijnú cestu do NDR, ktorej cieľom bolo zistiť súčasný stav registračných techník a prístrojového vybavenia väčších psychologických pracoviškov v NDR.

Počas pobytu v NDR som navštívil tieto pracovišká:

1. Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin, Arbeitsstelle für experimentelle und angewandte Psychologie, Berlin C 2, Oranienburger Strasse 18. (Prof. Dr. K. Gottschaldt).
2. Humboldt-Universität zu Berlin - Institut für Psychologie, Berlin C 2, Oranienburger Strasse 18. (Prof. K. Gottschaldt).
3. Medizinischer Dienst des Verkehrswesens, Zentralinstitut, Abteilung der Verkehrspsychologie, Berlin W 8, Leipzig Strasse 125 (Dr. Gansker - Dipl. Psych. H. Wolf).
4. Institut DAW für Optik und Spektroskopie Berlin-Adlershof, Rudower Chaussee 116/125 (Prof. Dr. Ritschl, Dr. Heinz Gast).
5. Institut für Psychologie der Karl-Marx-Universität, Leipzig (Prof. Dr. Werner Fischel).
6. Institut für Psychologie der F. Schiller-Universität, Jena, Kahlische Strasse 1 (Dr. Klix).
7. Institut für Psychologie der Technischen Hochschule, Dresden, George-Bähr Strasse 3 C (Prof. Dr. Werner Straub).

Okrem získaného dokumentačného materiálu a prospektov som nadobudol podnetné poznatky a skúsenosti. Sú predbežne prístupné vo forme úradnej zprávy o vykonanej služobnej ceste v ČSAV, Psychologickom laboratóriu SAV v Bratislave. Podrobnejšiu informáciu poskytne pripravovaný príspevok do Čs. psychologie.

V. Valter.

Najnovšie publikácie z psychológie a príbuzných vied v ČSSR

1. Arjamov J., Vekové zvláštnosti detí, Praha 1961, 185 s.
2. Blaškovič O., Ďurič L., Jurčo M., Pardel T. (hlav. red.), Psychologické otázky prestavby našej školy, Bratislava 1961, 195 s.
3. Doležal a kol., Hygiena duševného života, Praha 1961, 378 s.
4. Frenclovský., Otázky výchovy k vedeckému svetovému názoru a k vedeckému ateizmu ve škole, Praha 1960, 59 s.



5. Furst J., Neurozy a společnost, Praha 1961, 320 s.
6. Holubové a kol., Psychologie a pedagogika (učeb. pro 3. roč. sdrav. škol), Praha 1961, 183 s.
7. Janík A., Poruchy psychomotoriky při psychózách, Bratislava 1961, 219 s.
8. Jurčo Martin, Poznanie a jeho osobitosti u dieťaťa, Bratislava 1960, 218 s.
9. Koch I. a Z. Matějček, Psychologie a pedagogika dítěte, Praha 1960, 417 s.
10. Krasnogorskij N.I., Fyziologie a patologie vyšší nervové činnosti dítěte, Praha 1961, 310 s.
11. Kučera O. a kol., Psychopatologické projevy při lehkých dětských encefalopatiích, 260 s.
12. Machač M., Některé typové zvláštnosti dominant u člověka, Praha 1961, 120 s.
13. Míček L., Nervozní děti a mládež ve škole, Praha 1961, 147 s.
14. Pardel T., Pedagogická psychológia, Bratislava 1961, 340 s.
15. Peter R., Šebek V., Hynie J., Dospívající dívka, Praha 1960, 148 s.
16. Psychologické štúdie II., Bratislava 1960, 168 s.
17. Rubínštejn S.L., O myslení a spôsobech jeho výskumu, Bratislava 1960, 131 s.
18. Rubínštejn S.L., Bytí a vědomí, Praha 1961, 286 s.
19. Rubínštejn S.L., Základy obecné psychologie (kap. Myšlení a řeč), Praha 1960, 165 s.
20. Servít Z., Cesta k záhadám lidského mozku, Praha 1961 189 s.
21. Skorochoďová O., Můj svět bez zvuku a bez světla (L. Nop, Z. Šavbach, O. Čejka), Praha 1960, 208 s.
22. Srp L., Psychologie lékařského ošetřování dětí, Praha 1961, 206 s.
23. Štefanovič J., Psychológia a metodika pracovného a výrobného vyučovania, Bratislava 1961, 317 s.
24. Trnka V., Zaměstnání dětí jako součást léčby a výchovy, Praha 1961, 182 s.
25. Vančurová-Fragnerová E., Psychologie předškolního dítěte a jeho rodinná výchova, Praha 1960, 182 s.
26. Vaňková D.I., Rozhovory s dievčatmi, Bratislava 1961, 96 s.
27. Vondráček V., Lékařská psychologie a všeobecná psychiatrie, Praha 1960, 239 s.
28. Zaporožec A., Psychologie, Praha 1961, 165 s.



Publikacje z psychologii i przibuznych oblastí,  
które vyšli alebo vychádzajú v roku 1960-1961 v Poľsku (v Štátnom  
vedeckom vydavateľstve - PWN)

- S. Balay, Psychologia wychowawcza w zarysie, s. 432
- Berxa André: Uczeń trudny. Szkoła i wady dziecka. Z franc. 1960,  
s. 123
- B. Biegalsisen-Zelazowski, Psychologie pracy, 1962.
- S. Machowski, Żywot i dzieło S. Baleya, 1963.
- Bogianowicz Zofia: Porównywanie zwierząt przez dzieci w wieku  
4, 5 i 6 lat. 1960, s. 65.
- H.E. Burtt, Psychologia stosowana, z angl., 1961.
- Czapów Czesław, Manturzewski St.: Niebezpieczne ulice.  
U źródeł chuligaństwa. 1960, s. 491.
- Dabrowski Kazimierz: Nasze dzieci dorastają. Problemy wieku  
dojrzewania. 1960, s. 126.
- Dawid Jan Władysław: Nauka o rzeczach. Rys jej historycznego  
rozwoju, podstawy psychologiczne, metoda oraz wzory lekcji.  
1960. s. 564.
- T. Dobzhański, Ewolucja, genetyka, człowiek, z angl. plán.  
Dziecko w zespole. 1960, s. 219.
- Filipczuk Halina: Każde dziecko jest inne. O czynnikach rozwoju  
psychicznego dzieci. 1960, s. 117.
- P. Fraisse, Podręcznik ówiczeń z psychologii eksperymentalnej  
z franc., 1960, s. 296.
- Friedmann Georges: Maszyna i człowiek. Problem człowieka  
w cywilizacji maszynowej. Z franc. 1960, s. 406.
- Geblewicz Eugeniusz, Choynowski Mieczysław, Kalina Witold:  
Test wiadomości z psychologii. 1960, s. 19.
- Garczyński Stefan, Sztuka pamiętania. 1960, s. 172.
- J. Guilford, Podstawowe metody statystyczne w psychologii i  
pedagogice. Z angl. 1960, s. 622.
- E. B. Hurlock, Rozwój dziecka, z angl. 1960, s. 865.



- Varlock, Rozwój młodzięzy, z angl., 1961.
- Wojcikiewicz Natalia: Nieznośni chłopcy. Typy plastyczności  
psychicznej w diagnostyce szkolnej. 1960, s. 338.
- S. Jędrska, Dziennik obserwacyjny nad głuchociemną  
K. Hrynkiwicz, 1961.
- Gerš Semuald, Sadowska Wanda: Psychologiczne badanie  
przydatności zawodowej. 1960, s. 58.
- S. Kowalski, Rozwój mowy dziecka w społecznowychowawczych  
warunkach przedszkola, 1961.
- R. Creech, R. S. Crutchfield, Teoria i problemy psychologii  
społecznej, z angl., 1961.
- Lech Konstanty: Rozwijanie myślenia uczniów przez łączenie  
teorii z praktyką. 1960, s. 246.
- A. N. Leontiew, Zarys rozwoju psychiki, z ruštiny, 1960.
- A. Lewicki, Procesy poznawcze i orientacja w otoczeniu, 1960,  
s. 242.
- Maćkowiakowa Janina, Maćkowiak Antoni: Rozwój pojęć matematycznych  
u dzieci w wieku przedszkolnym. 1960, s. 248.
- A. Maćkowiak, Badania procesu i wyników początkowej nauki  
czytania i pisania. 1960, s. 104.
- J. i A. Maćkowiakowie, Rozwój pojęć matematycznych u dzieci w  
wieku przedszkolnym, 1960.
- A. Malewski (oprac. red.), Wybrane zagadnienia z psychologii  
społecznej, z angl., 1961.
- C. T. Morgan, Wstęp do psychologii, z angl., 1962.
- Nowacki Tadeusz: Zarys psychologii, 1960, s. 283.
- J. Okón, L. Paluszkiwicz, Psychologia inżynierska, 1961.
- J. Okón, Metoda analizy czynnikowej w psychologii, 1960, s. 281.
- Parnowska-Kwiatowska Maria: Bazgrota i rysunek dziecka. 1960, s. 109.
- Piater Józef, Czytanie i lektura, 1960, s. 178.
- Pietraśiński Zbigniew, Sztuka uczenia się, 1960, s. 255.
- Pietraśiński Zbigniew, Psychologia sprawnego myślenia, 1960, s. 259.



- Psychologia i dydaktyka. Zbiór wykładów wygłoszonych dla kierowników grup szkolenia politycznego marynarki wojennej w miesiącu listopadzie i grudniu 1959. 1960, s. 39.
- Psychologia. Podrecznik sił Stanów Zjednoczonych. 1960, 658.
- Psychologia współczesna, Sborník zesz. I., z ruštiny, 1960.
- Psychologia współczesna, Sborník zesz. II., z angl. 1960.
- Psychologiczne i pedagogiczne problemy wydajności pracy.  
Materiały z konferencji naukowej Komitetu Nauk Pedagogicznych  
Polskiej Akademii Nauk. 1960, s. 311.
- J. Reykowski, Zachowanie się człowieka w trudnej sytuacji, 1962.
- N. Reutt, O zdolności dzieci do wysiłku, 1962.
- J. i N. Reutt, Badania osobowości metoda obrazkową TAT Murraya,  
1960, s. 349.
- S. L. Rubinsztejn, Prawa i drogi rozwoju psychologii, z ruštiny,  
1961.
- Siemiński Maksymilian: Psychofizyczne i społeczne uwarunkowanie  
procesu uczenia się w szkole wyższej. 1960, s. 149.
- Skorny Zbigniew: Kształcenie myślenia w nauczaniu przedmiotów  
pedagogicznych. 1960, s. 81.
- A. A. Smirnov, Psychologia, z ruštiny.
- Sokołowska Alicja: Tarcza na rękawie. 1960, s. 148.
- Spionek Halina: Psychologia wychowawcza dla rodziców. 1960, s. 131.
- H. Spionek, Rozwój pojęcia lewej i prawej strony u dziecka, 1961.
- Szewczuk Włodzimierz, Badania eksperymentalne nad rozumieniem  
zdań, 1960, 229.
- W. Szewczuk, Psychologia na przełomie XIX i XX w., 1962.
- Starkiewicz Witold, Psychofizjologia wzroku, 1960, 328.
- Studia psychologiczne. Pod red. Tadeusza Tomaszewskiego, 1960, 223.
- T. Tomaszewski, Wstęp do psychologii, 1961.
- W. D. Wall, Wychowanie i zdrowie psychiczne, z franc., 1960, s. 391.
- W. R. Wallen, Psychologia kliniczna, z angl., 1961.
- Z. Włodarski, Motywy wiary religijnej i jej braku, 1961.



Wodarczyk, Zaburzenia równowagi procesów nerwowych u dzieci,  
s angl., 1960.

Waleszynowa Lidia: Psychologia pomaga w wychowaniu, s. 206.  
1960, s. 206.

Waleszynowa Lidia: Psychologia pomaga w wychowaniu, s. 388, 1960.  
S. Woodworth, H. Schlosberg, Psychologia eksperymentalna, t.  
I i II, 1960/61, z angl.

Prace Naukowe Uniwersytetu Wrocławskiego im. Bolesława Bieruta.  
Pod redakcją Seweryna Wysloucha. 1960, s. 224.

Prace Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Pod redakcją  
Kazimierza Piwarskiego Nr 29: Psychologia i Pedagogika.  
1960, s. 152.

Z. Zimny, Badania testowe w psychologii, 1961.

Red. M. Żebrowska, Psychologia rozwojowa, 1961.

### Dopisovatelia Bulletinu z pracovísk

V snahe zlepšiť úroveň nášho Bulletinu rozhodli sme sa vytvo-  
riť kruh dopisovateľov z jednotlivých psychologických pracovísk.  
Úlohou týchto je iniciatívne podávať do Bulletinu zprávy zo svo-  
jich pracovísk, upozorňovať na otázky, o ktorých by Bulletin mo-  
hol referovať.

Zatiaľ sú prihlásení títo dopisovatelia:

Psychologické laboratórium SAV - M. Striženeč C. Sc.

Katedra psychológie FF UK Bratislava - L. Požár.

Psychologický ústav FF UK Bratislava - M. Vallašková.

Psychologická výcviková klinika Bratislava - I. Štúr.

Obraciame sa na ďalšie pracoviská, aby prihlásili niekto-  
rého svojho pracovníka za dopisovateľa, a aby posielali materiál  
do Bulletinu.

R e d a k c i a

Prípravili dr. M. Jurčo, dr. O. Blaškovič - október 1961  
Tlač OOD 005 Bratislava T-379/1961